

ZVYŠOVÁNÍ VZÁJEMNÉ ZÁVISLOSTI V GLOBÁLNÍ EKONOMICE

Regionální ekonomie a politika II

Prof. RNDr. Milan Víturka, CSc.

Dlouhodobé trendy vývoje průmyslových odvětví v zemích EU - ekonomická citlivost

stagnace/pokles	růst/expanze
těžba uhlí, výroba koksu	výroba elektřiny
těžba kovů	výroba kancelářských strojů a počítačů
metalurgická výroba	výroba elektrických strojů, přístrojů a zařízení (včetně telekomunikačních)
rafinérské zpracování ropy	výroba dopravních prostředků
výroba potravin a nápojů	výroba léků a chemických specialit
textilní, oděvní a kožedělná výroba	výroba pryžových produktů, umělých vláken a plastů
dřevařská a nábytkářská výroba	výroba papíru a polygrafická výroba

Poznámka: Nezařazená odvětví vykazují nejednoznačné trendy, resp. se vyznačují výraznou odlišností rozvojových trendů příslušných oborů.

Všeobecný regionální potenciál dostupnosti trhů

$$P_{vc} = \sum_{c=1}^n \frac{M_v \times M_c}{D_{vc}}$$

P_{vc} = potenciál regionu v (výchozí region) v interakci s regiony c (cílové regiony),

M_v = objem ekonomické aktivity v regionu v,

M_c = objem ekonomické aktivity v regionech c,

D_{vc} = vzdálenost mezi regionem v a regiony c,

n = počet cílových regionů.

Potenciál ovlivnění

ekonomická citlivost	potenciál dostupnosti		
	vysoký	střední	nízký
vysoká	1	2	3
střední	4	5	6
nízká	7	8	9

- nadprůměrný potenciál ovlivnění vykazují regiony příslušné k typu 1 a dále k typům 2 a 4 - př. Ústecký kraj (2)
- podprůměrný potenciál regiony příslušné k typu 9 a dále 6 a 8 - př. kraj Vysočina a Zlínský (6), kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský a Liberecký (8)
- Na rozdíl od západoevropských regionů se zde tedy nesečkáme s extrémními typy 1 a 9.

Potenciál reakce

ekonomická úroveň	investiční atraktivita		
	vysoká	střední	nízká
vysoká	1	2	3
střední	4	5	6
nízká	7	8	9

- nadprůměrným potenciálem reakce disponují regiony příslušné k typu 1 a dále k typům 2 a 4 – př. Praha (1), Středočeský kraj (5)
- podprůměrným potenciálem regiony příslušné k typu 9 a dále k typům 6 a 8 – př. kraj Ústecký a Olomoucký (9), kraj Karlovarský (8), Vysočina, Zlínský a Moravskoslezský (6)

Míra interdependence

potenciál ovlivnění	potenciál reakce		
	vysoký	střední	nízký
vysoký	1	2	3
střední	4	5	6
nízký	7	8	9

Konce diagonál označují extrémní typy globální podmíněnosti ekonomického rozvoje regionů resp. interdependence, které lze obecně charakterizovat takto:

- Typ 1: regiony s maximálními rozvojovými příležitostmi (maximální potenciál generovaný mírou interdependence).
- Typ 3: regiony pod maximálním tlakem na přizpůsobení (vysoký potenciál ovlivnění, nízký potenciál reakce).
- Typ 7: regiony s perspektivními rozvojovými příležitostmi za předpokladu zvýšení jejich potenciálu ovlivnění.
- Typ 9: regiony s minimálními rozvojovými ohroženými za předpokladu zvýšení jejich potenciálu ovlivnění (minimální potenciál interdependence).
- U regionů zařazených do zbývajících typů lze očekávat rozvojové podněty či tlaky na přizpůsobení menšího rozsahu.

Civilizační okruhy světa podle Huntingtona (2001)

západní civilizace (červená)
latinskoamerická civilizace (zelená)
subsaharská Afrika (modrá)
buddhistická civilizace (fialová)
Japonská civilizace (béžová)

pravoslavná civilizace (hnědá)
islámská civilizace (žlutá)
hinduistická civilizace (světle zelená)
čínská civilizace (růžová)
tzv. „osamělé státy“ – Turecko, Izrael a Etiopie (šedá).

Giniho koeficient

Giniho koeficient

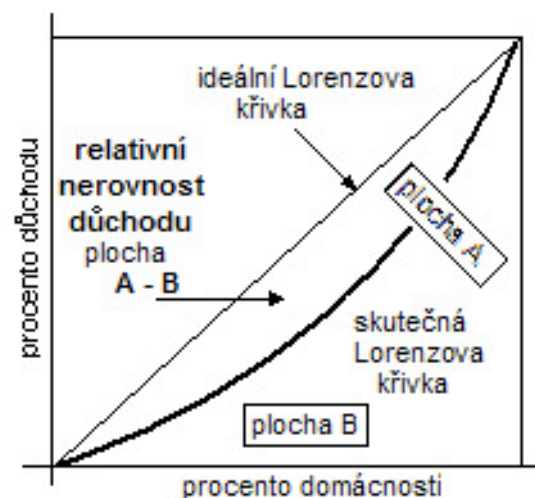
- poměří skutečnou Lorenzovu křivku s křivkou ideální
= rozdíl mezi plochou pod ideální Lorenzovou křivkou (plocha A) a plochou pod skutečnou Lorenzovou křivkou (plocha B) s plochou pod ideální křivkou (plocha A)

$$G = (A - B) / A$$

Lorenzova křivka

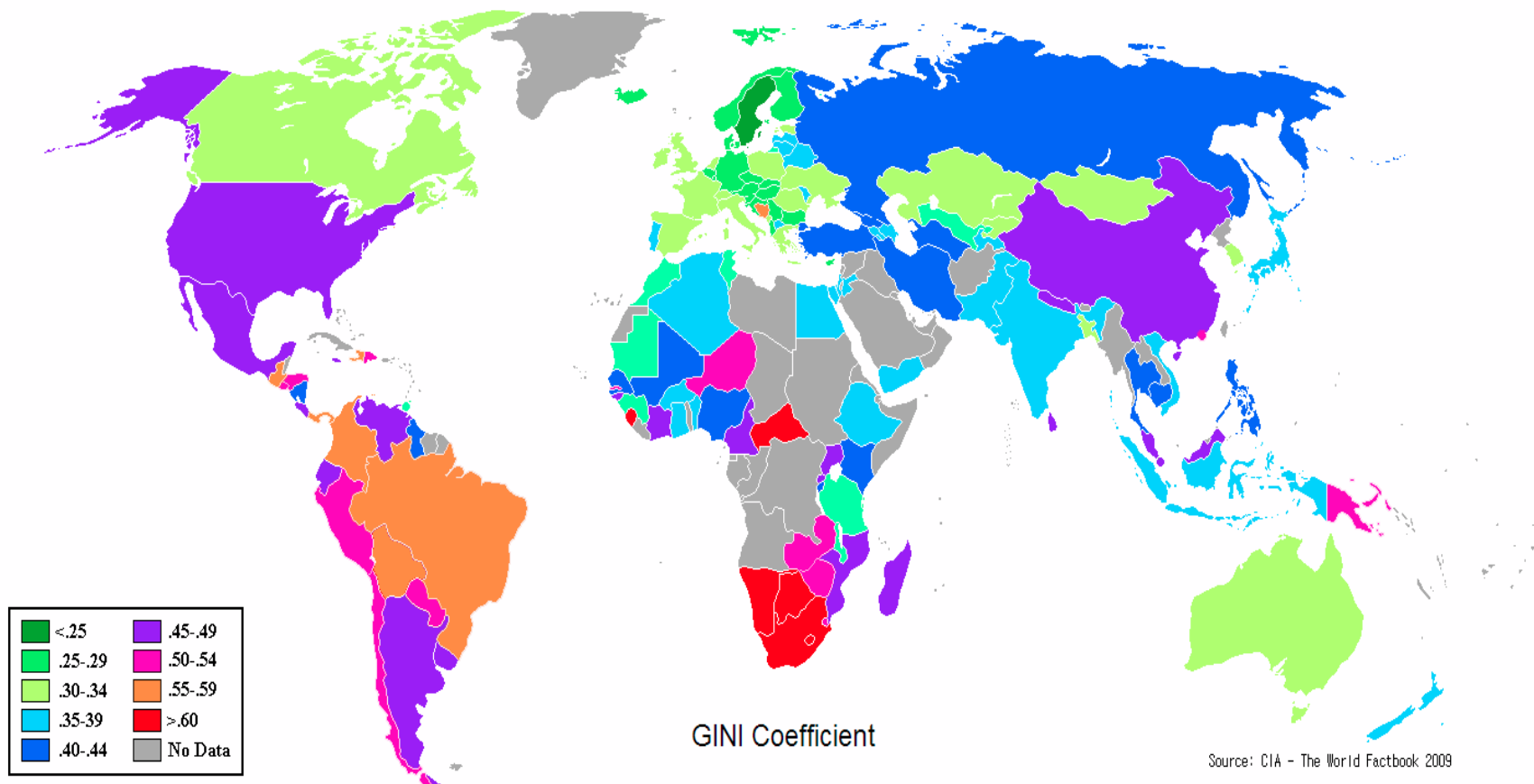
= grafické znázornění kumulativní distribuční funkce rozdělení určité proměnné

- např. přiřazuje poměrně rozloženým domácnostem poměrně rozložené důchody

Nerovnost příjmů – Giniho koeficient

Zdroje:

- HUNTINGTON, S. (2001): Střet civilizací, boj kultur a proměna světového řádu. Praha: Rybka publishers.
- VITURKA, Milan. Regionální ekonomie a politika II. první. Brno: ESF MU, 2007. 130 s. ISBN 978-80-210-4478-4.
- VITURKA, Milan, Petr HALÁMEK, Viktorie KLÍMOVÁ, Vilém PAŘIL a Vladimír ŽÍTEK. Regionální rozvoj, politika a správa. Díl 1: Regionální rozvoj. Brno: ESF MU, 2015. 242 s.
- Regional development studies – The impact of the development of the countries of Central and Eastern Europe on the Community territory.